

# Anne-Baba ?zleme Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Anne-Baba ?zleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16020>

## Özet

Anne-Baba İzleme Ölçeği, ergenlik dönemindeki bireylerin algıladığı ebeveyn izleme davranışlarındaki çeşitli boyutlarda ölçmek amacıyla Türk kültürüne uyarlanmıştır. 27 maddelik bir psikometrik araçtır. Ölçek, **psikometrik özellikler** açısından incelenmiş olup, özellikle ebeveynlerin çocuklarındaki yaşam alanlarına (okul, sosyal, dijital ortamlar ve sosyal çevre) yönelik uyguladıkları dolaylı ve doğrudan izleme stratejilerini kapsamaktadır. Ölçeğin uyarlama çalışması, güvenirlik ve geçerlik analizleriyle desteklenerek, alanda kullanıma uygunluğu gösterilmiştir.

## Anahtar Kelimeler

Anne-Baba İzleme Ölçeği, Ebeveynlik, Ergenlik, **Ebeveyn izlemesi**, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Gelişim Psikolojisi.

## Yazarlar

Hülya Karataş, Cengiz Öztürk

## Amaç

Anne-Baba İzleme Ölçeği'nin temel amacı, ergenlerin bakış açısıyla ebeveynleri tarafından uygulanan farklı izleme türlerinin sıklığı ve yoğunluğunu belirlemektir. Bu araç, ebeveyn izlemesinin yedi farklı alt boyutunu (Dolaylı İzleme, Doğrudan İzleme, Okul İzlemesi, Sosyal İzlemesi, Bilgisayar İzlemesi, Telefon İzlemesi ve Kısıtlayıcı İzleme) ayrı ayrı değerlendirerek, ebeveyn-ergen ilişkisi ve ergen gelişimine dair önemli veriler sunmayı hedefler.

Ölçek, özellikle klinik ve akademik çalışmalarda, ebeveyn kontrol stratejilerinin ergenlerin riskli davranışları üzerindeki etkisini incelemek için değerli bir kaynak sağlamaktadır.

## Yapı

Ölçek, toplamda 27 maddeden oluşmakta ve 7 farklı alt boyutu ölçmektedir. Bu alt boyutlar, ebeveyn izlemesi davranışlarındaki kapsamlı bir yelpazesini temsil eder. Ölçeğin yapısal modeli, ebeveynlerin hem proaktif (doğrudan bilgi edinme) hem de reaktif (kısıtlama ve kontrol) stratejilerini içerir.

Ölçülen temel yapı, ebeveynlerin ergenin faaliyetleri, arkadaş çevresi, akademik durumu ve dijital kullanımı hakkındaki bilgi edinme çabalarıdır. Bu yapı, ergenlik dönemindeki özerklik gelişimi ve risk alma davranışlarındaki anlaşılabilirliği açısından kritik öneme sahiptir.

## Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas?nda, kapsam geçerli?ini sa?lamak amac?yla uzman görü?üne ba?vurulmu?tur. On iki uzman?n de?erlendirme puanlar? **Kendall W analizi** ile de?erlendirilmi?tir.

Yap?lan analiz sonucunda, uzman puanlar? aras?nda istatistiksel olarak anlaml? bir fark?n olmad??? (Kendall W=0.437, p=0.133) saptanm??t?r. Bu bulgu, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı temsil etmede uzmanlar aras?nda yüksek düzeyde bir uyum oldu?unu göstermektedir, bu da ölçe?in iyi bir kapsam geçerli?ine sahip oldu?unu teyit etmektedir.

## Güvenirlik

Anne-Baba ?zleme Ölçe?i'nin güvenilirli?i, çe?itli istatistiksel yöntemler kullan?larak incelenmi?tir. Güvenirlik analizleri kapsam?nda; **iç tutarlılık analizi**, madde-alt ölçek toplam puan korelasyonu ve test-tekrar-test güvenilirlik yöntemleri kullan?lm??t?r.

?ç tutarlılık analizi, ölçe?i oluşturan maddelerin ayn? yapıyı ne derece ölçtü?ünü gösterir. Madde-alt ölçek toplam puan korelasyonlar? ise her bir maddenin ait oldu?u alt boyutu temsil etme gücünü ortaya koyar. Test-tekrar-test yöntemi ise, ölçek puanlar?nın zaman içinde ne kadar istikrarlı oldu?unu belirleyerek ölçe?in zamana karşı dayanıklılığını kanıtlamayı amaçlam??t?r.

## Faktör Analizi

Ölçek, uyarlama çal??mas?nda tan?mlanan yedi alt boyuttan oluşmaktadır, bu da orijinal ölçe?in faktör yap?sının Türk kültüründe de korundu?unu veya benzer bir yap?nın ortaya çıkacağını düşündürmektedir. Ölçe?in 27 maddesi, a?ağıdaki yedi farklı faktör (alt boyut) altında gruplandırılm??t?r:

- Dolaylı ?zleme (7 madde)
- Do?rudan ?zleme (3 madde)
- Okul ?zlemesi (4 madde)
- Sa?lık ?zlemesi (4 madde)
- Bilgisayar ?zlemesi (4 madde)
- Telefon ?zlemesi (2 madde)
- Kes?tlayıcı ?zlemesi (3 madde)

Bu faktör yap?sı, ebeveyn izlemesinin tekil bir davran?? yerine, farklı davranışlara ve yöntemlere ayrılm?? çok boyutlu bir yapı oldu?unu desteklemektedir.

## Araç

**Test Type:** Uyarlama (Adaptation)

**Format:** Yaz?l? Anket Tipi

**Language Available:** Türkçe

**Population Group:** Ergenler

**Age Group:** Belirtilmemi? (Genellikle ergenlik dönemi, 12-18 ya? aras?)

**Population Details:** Ölçe?in uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki ergen popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

**Test Methodology:** Ölçek, 4'lü **Likert Tipi** bir derecelendirme ile yan?tlanmaktadır. Yan?t seçenekleri s?kl??? temsil eder (1=0 kez - 4= 5 veya daha fazla kez). Yüksek puanlar, ilgili izleme davran???n?n ebeveyn taraf?ndan daha s?k uyguland???n? göstermektedir.

## Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Kontrolü, Anne-Baba Tutumlar?, Ergen Davran??lar?, Psikometri, Skala Adaptasyonu, Uzman Görü?ü, Kendall Katsay?s?.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Bilinmiyor

**Affiliation Email addresses:** hulya.karatas35@gmail.com

**Correspondence Address:** Hülya Karata? (Sorumlu Yazar)

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2011 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?yla ilgili izinler ve olas? ücretler için sorumlu yazar Hülya Karata? ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki adresten indirilebilir: [anne-baba-izleme-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/anne-baba-izleme-olcegi-toad.pdf)

## Kaynaklar

Karata?, H., Öztürk, C. (2011). Anne-Baba ?zleme Ölçe?inin psikometrik özellikleri. Anadolu Psikiyatri Dergisi(12), 151-157.

Ara?tırma makalesine Ulakbim üzerinden erişim linki: [uvf.ulakbim.gov.tr](http://uvf.ulakbim.gov.tr)

### **Anne-Baba ?zleme Ölçe?i Maddeleri**

Ölçek, 7 alt boyut ve 27 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda, her alt boyutu temsil eden örnek maddeler ve madde sayıları (m) belirtilmiştir:

Dolaylı ?zleme (7m): Arkadaşlarımla tanışmak istedi.

Doğrudan ?zleme (3m): Seninle neler planladığımı hakkında konuştu.

Okul ?zlemesi (4m): Ev ödevini bitirip bitirmediğini kontrol etti.

Sağlık ?zlemesi (4m): Ne yediğini kontrol etti.

Bilgisayar ?zlemesi (4m): Evde bilgisayarın herkesin açmak ve kolaylıkla görebileceği bir yere yerleştirdi.

Telefon ?zlemesi (2m): Telefon konuşmalarına zaman sınırlaması koydu.

Kıstırmaları ?zlemesi (3m): Dolap ve çekmecelerini karıştırdı.